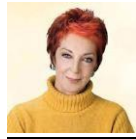

מידע למורה

בדפים הבאים תוכלו למצוא מידע על מחברת מילות השיר, פירוש ומשמעות השם "הללויה" והקשר של השיר ללשון הרבים. בנוסף מצורפות משימות אוריינות ומשימות מוזיקליות. החלק המוזיקלי נפתח בניתוח מוזיקלי קצר של השיר. בדפים תמצאו קישורים לאתרים ולביצועים שונים של השיר וגם קישורים לשירים נוספים.

קישור למילות השיר משירונט

על מחברת השיר הפזמונאית שמרית אור

נולדה בירושלים בשנת 1945 וגדלה ביפו ובחיפה. אביה הוא המשורר יעקב אורלנד. שירה המולחן הראשון היה "סתיו" ללחן של שלום חנוך ובביצוע של חדווה ודוד.

שירה הידוע ביותר של שמרית אור, "הללויה", זכה במקום הראשון בתחרות האירוויזיון בשנת 1979 בביצוע אלי צטרי ולהקת חלב ודבש. השיר תורגם לעשרות שפות ומוצא באינספור טרסאות והפך לאחד השירים המובילים של מדינת ישראל בעולם כולו.

שמרית אור זכתה בפרסים ראשונים בפסטיבלי הזמר והפזמון, בפסטיבל לשירי ילדים, בתחרויות הפסטיבל, קדם האירוויזיון והאירוויזיון. כמו כן נבחרה שמרית אור ל"פזמונאית השנה" של ידיעות אחרונות וזכתה בפרס "כינור דוד" היוקרתי. בשנת 2002 הוענק לה פרס אקו"ם על מפעל חיים.

קישור לאתר של שמרית אור

על השיר "הללויה"

בשנת תשע"ט זכה שירם של קובי אושרת ושמרית אור בתחרות פסטיבל הזמר והפזמון ונבחר לייצג את ישראל [בתחרות האירוויזיון](#) אשר התקיימה בישראל בשנת 1979. במקור הוגש השיר כמועמד להשתתף בפסטיבל הזמר והפזמון של 1978 בביצועה של להקת "הכל עובר חביבי", אולם הוא לא התקבל לתחרות. בשנה שלאחר מכן נמסר השיר שוב לוועדה לבחירת השירים לקראת תחרות האירוויזיון והתקבל. סולנית להקת הכל עובר חביבי, שלומית אהרון, החליטה שלא להופיע בתחרות. קובי אושרת הקים צוות זמרים חדש אשר נקרא "[חלב ודבש](#)" בהשתתפות הסולנית גלי עטרי והזמרים יהודה תמיר, שמוליק בילו, ראובן גבירץ. לקראת חגיגות 70 שנה לישראל התבקשה שמרית אור, על ידי מירי רגב, שרת התרבות, להוסיף לשיר המקורי שני בתים נוספים. אור נענתה לבקשה והשיר קיבל ביצוע מחודש על ידי הזמרות גלי עטרי ועדן בן זקן.

[קישור לשיר המחודש](#)

[קישור לשיר עם הבתים הנוספים](#)

רקע

א. המילה הללויה ומשמעותה בשיר

"הללויה" הוא שיר תפילה, שיר שבח והודיה לאלוהים על העולם ועל הדברים הטובים שבו. המילה "הללויה" היא הצמדת מילים של המילים העבריות "הללו" + "יה", ומשמעותה "הללו את האל". למילה זו תפקיד מרכזי בתפילות רבות, בשירה ובתרבות הפופולרית. היא מוזכרת 24 פעמים בתנ"ך, בעיקר במזמורים קי"ג-קי"ח בספר תהלים, הנכללים גם [בתפילת הלל](#). מעברית עברה המלה לשפות רבות אחרות, ובהן יוונית ואנגלית. בתנ"ך המלך גיימס, התרגום המוכר ביותר של התנ"ך לאנגלית, מתורגמת המלה כ-"Praise ye the Lord" (הללו את האל). המילה מופיעה בתנ"ך 24 פעמים, כולן במזמורי תהלים. בכל המקומות המילה פותחת או סוגרת את המזמור, פרט למקרה אחד (מזמור קל"ה, פסוק ג'). במקור שני חלקי המילה מופרדות במקף ("קְלֹוֹיָהּ"). הפירוש המילולי של הביטוי: שבחו את יה, שבחו את ה'.

במילות השיר מדגישה המחברת את היכולת להודות על הדברים הפשוטים והיומיומיים עוד על הללויה ניתן להאזין בקישור הבא: [אסתרת בלצן מספרת על הללויה בתכנית בוא שיר עברי](#)

- ב. מבנה השיר** : השיר בנוי משלושה בתים ופזמון. בשיר קיימת חריזה צמודה (א א ב ב) כאשר המילה הללויה פותחת כל שורה הן בבתים והן בפזמון. שני המשפטים הראשונים של הבית והפזמון מתחילים באותן המילים אך מסתיימים בצורה שונה.

ג. לשון רבים -

השיר מדבר בלשון רבים. שיר המדבר בלשון רבים מבוסס על רעיון אותו תיקנו חכמים שהתפילות, ברכות, קריאת שמע ועוד, נאמרות בגוף ראשון רבים. לדוגמה: "ברוך אתה ה' אלוהינו... אשר קדשנו... וציוונו...". דרך ביטוי זו מביעה את משמעותה של תפילת הקבע, האדם המבקש המתפלל הוא חלק מהעם ומביע זאת במילות הבקשה. למשל האדם המתפלל לגשם- אין אפשרות להתפלל רק לשדה שלי – בקשת הגשמים היא עבור כולם, ולכן ברור כי היחיד בתפילתו הוא חלק מן" קולקטיב "היהודי. השיר הללויה פונה גם הוא לקהילה רחבה, בעולם של יהודים ולא יהודים, והוא מבקש שכולם ישירו "הללויה", כולם יגידו תודה על "איזה עולם נפלא": האדם הוא חלק מקהילה ציבורית רחבה הכוללת במקרה זה את היחיד, ה"יחיד וה"יחיד" הכלל עולמי המבקשים לומר תודה על מה שיש ואולי מבקשים גם לשמור על הקיים: לשמור במונן של קיימות, השכנת שלום, מניעת אלימות טרור ועוד.

משימות אורייניות:

קראו את מילות השיר וענו :

1. על אילו דברים מבקש השיר לומר הללויה?

2. שמרית אור כתבה" איזה עולם נפלא". תארו מה בעיניכם נפלא בעולם וכיצד תשמרו על הדבר הנפלא הזה?

3. מדוע לדעתכם עלינו להודות על הדברים הנפלאים שתיארתם?

4. בשיר כתוב" הללויה על מחר ואתמול"-כיצד אנו יכולים לומר תודה על מחר? על דברים שעדיין לא קרו ?

5. לשון השיר היא לשון רבים: "הללויה ישירו כולם..." מדוע נאמרת התודה לאלוהים בלשון רבים ? האם אתם מכירים מקום מסוים שבו נאמרת תודה לאלוהים על ידי הציבור כולו?

ניתוח מוזיקלי של השיר:

סולם: רה מז'ור (לל פי התווים המצורפים)

מפעם: בינוני **משקל:** 4/4 זוגי

מבנה: א-א'-א'-א'-א'-א'-א'

תכונות בולטות בשיר: מודולציה, הצטברות אנרגיה, הגעה לשיא.

התפתחות מוזיקלית בשיר:

מבחינה הרמונית קיימות שלוש מודולציות-אשר מובילות לארבעה סולמות. כאשר בכל מודולציה ישנה הצטברות הן של כלי נגינה והן של זמרים - דבר המוסיף לעוצמת השיר. השיר נפתח בסולנית (פסנתר מלווה בפשטות) ובכל פעם מצטרף זמר עד להגעה לשיא במודולציה השלישית והרביעית. בשיר ישנה תזמורת מלאה ובתוכה מובנה הרכב "ריתם סקשן" "[חטיבת קצב](#)"-תופים, בס ופסנתר. כמו כן במודולציה השלישית והרביעית מצטרפים כלי הקשת ובכך מגיעים לשיא של עוצמה הן בנגינה והן בשירה.

מושגים מוזיקליים:

אנרגיה והצטברות של אנרגיה: עוצמת האנרגיה באה לידי ביטוי במרכיבים הבאים: טמפו, מהירות, דינמיקה, תזמור.

"היווצרות אנרגיה תוך מאמץ מתבטאת בחזרות רבות על צליל או מוטיב המובילות למנגינה זורמת" (תכנית הלימודים, 2012).

מטרות:

1. הכרות עם השיר כולל רקע, משמעות וקישורים שונים (ראו למעלה)
2. הכרות עם המושג "אנרגיה" במוזיקה ו"הצטברות של אנרגיה"
3. תזמור של השיר
4. הכרות עם ביצועים שונים של השיר והשוואה שלהם
5. הכרות עם שירים נוספים העוסקים בנושא "הכרת הטוב". השוואת ביצועים

משימות מוזיקה

לפניכם רעיונות ליישום בשיעור המוזיקה. ניתן ליישם חלק מהרעיונות או לשלב במספר שיעורים.

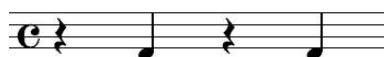
פתיחת השיעור בסבב של התלמידים כאשר כל תלמיד אומר על מה הוא מודה. אני מודה על.....

1. האזינו לשיר. בכל פעם שמופיעה המילה הללויה הרימו את היד
2. האזינו פעם נוספת ובכל פעם שמופיעה המילה הללויה הצטרפו לשירה
3. המורה מנגנת את השיר. התלמידים ישירו את המילה "הללויה" והמורה תענה להם בהמשך השורה לפי מילות הטקסט.
4. נחלק את הכתה לשתי קבוצות:
 - קבוצה א' תשיר את המילה "הללויה" במשפט הראשון והשני בחלקים השונים בשיר.
 - קבוצה ב' תשלים המשפט.
 - שתי הקבוצות ישירו יחד את שלושת המשפטים הבאים בכל חלק בשיר לדוגמה:
קבוצה א': הללויה. קבוצה ב': "לעולם."
קבוצה א': הללויה. קבוצה ב': "ישירו כולם."
שתי הקבוצות: "במילה אחת בודדה הלב מלא בהמון תודה והולם גם הוא איזה עולם נפלא", וכך הלאה.
5. הילדים יקבלו דפים כאשר כל ילד יכתוב על מה הוא מודה או היה רוצה לומר תודה. הילדים ישבו בקבוצות או במליאה. בכל פעם שמופיעה המילה "הללויה" יקום ילד ויניח את הדף שלו על בריסטול גדול/ ידביק על הלוח וכו. '
6. דיון במליאה על משמעות המילה הללויה. רקע קצר על כתיבת השיר ועל הזכייה בתחרות האירוויזיון.
7. תבניות מקצב: מחיאת כף בחצאים לאורך השיר נגינה קלילה במקלות הקשה לאורך השיר (חצאים):

8. האזינו לשיר פעם נוספת וחישבו: האם לאורך השיר ישנו שינוי בעוצמה? מהו?

מהם השינויים התזמורתיים בהם אתם מבחינים?
השיר נפתח עם סולנית ומסתיים עם הרכב של חמישה זמרים. איזו הרגשה מתקבלת מהשינוי במספר הזמרים?

♩ = 120

ליווי שלישי בתחילת כל תיבה לאורך השיר

9. א. הסתדרו בקבוצות של עשרה תלמידים ב. בחרו מקצב או חברו

מקצב משלכם

ג. נגנו את המקצב במקלות הקשה באופן הדרגתי. התחילו מנגן בודד ולאט לאט צרפו את כל

הנגנים עד שכלל התלמידים מנגנים יחדיו את המקצב.

ד. מה למדתם? כיצד זה מתקשר לשיר הללויה?

ה. הדגימו בפני מליאת הכתה

[קישור לקטע העוסק בהצטברות אנרגיה](#)

10. **השוואת ביצועים לשיר "הללויה"**

לפניכם מספר קישורים לביצועים שונים לשיר " הללויה ". האזינו לביצועים השונים. השלימו את

טבלת ההשוואה בין הביצועים השונים תוך התייחסות למבצע(זמר, זמרת, הרכב קולי) ההרכב הכלי

(קאמרי, תזמורת, סולן) אופי השיר ומספר הבתים. **כמו כן התייחסו לביצוע האהוב עליכם וכתבו**

מדוע.

[הללויה בביצוע גלי עטרי ו"חלב ודבש"](#)

[הללויה בביצוע גלי עטרי והראל סקעת](#)

[הללויה בביצוע גלי עטרי ועדן בן זקן](#)

[הללויה בביצוע גלי עטרי והרכב הבנים הגרמני Klubb 3](#)

מבנה השיר	מספר הבתים	אופי השיר	הרכב כלי	מבצע	ביצוע
					חלב ודבש
					גלי עטרי והראל סקעת
					גלי עטרי ועדן בן זקן
					גלי עטרי והרכב הבנים הגרמני

11. **הכרת הטוב בשירים נוספים**

במילות השיר מדגישה המחברת את היכולת להודות על הדברים הפשוטים והיומיומיים. לפניכם

טבלה ובה מוצגים שירים נוספים אשר נכתבו סביב נושא "הכרת הטוב". תוכלו ללחוץ על השיר כדי

להאזין לו. (ניתן לכתות גבוהות) מהו השיר האהוב עליכם ?

שם השיר	הדובר בשיר	למי מודים בשיר	אווירה בשיר (רגוע, קופצני, שקט, עצוב)	הרכב הזמרים (סולן, סולנית, הרכב, מקהלה)	כלי הנגינה (סולן, תזמורת, הרכב קאמרי)
"תודה"					
אנשים טובים					
היום ביום הזה ממש					
מודה אני לפניך					
שיר ההודיה					

12. נגינה בחליליות

לפניכם ליווי בחליליות (או מטלופונים) לשיר. הליווי כתוב בסולם פה מז'ור.

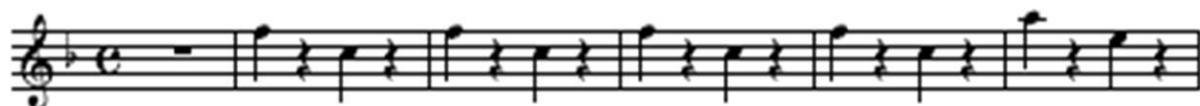
הללויה

ליווי הליליות או מטלופונים

שמרית אור

קובי אושרת

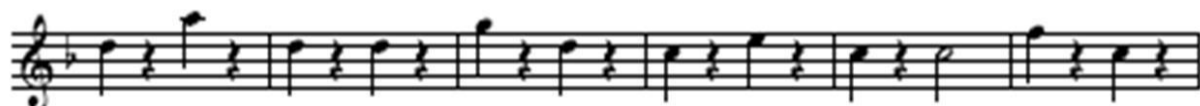
$\text{♩} = 120$

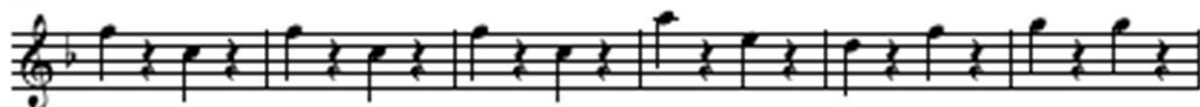
7

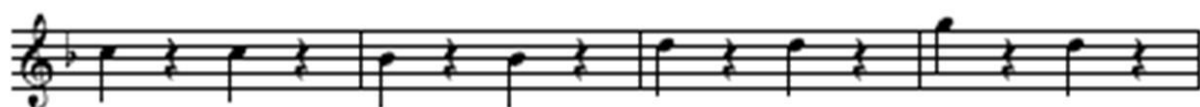
13

19

25

29

מקורות :

אתר הספרייה הלאומית

http://web.nli.org.il/sites/NLI/Hebrew/music/music_stories/daily_song/Pages/halleluyah.aspx

המנהל הפדגוגי האגף לחינוך קדם יסודי (2014). זמר לך לגיל הרך שירים לקטנים ולגדולים. משרד החינוך : ירושלים.

אתר תרבות יהודית ישראלית. משרד החינוך. <https://www.tarbuty.org.il/unit/61>.

תכנית הלימודים במוזיקה (2012). אוחזר ב 10.04.2018 מאתר האגף לתכנון ופתוח תכניות לימודים-F1F8E310-F2E8-http://cms.education.gov.il/NR/rdonlyres/F1F8E310-F2E8-41F8-B458-50273335C250/145789/Misradhinuch_mozika412012.pdf